

SLOVENSKA PISARNA.

Glasiło društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov.

„V organizaciji je moč in veljava!“

Izhaja vsak mesec. — Stane na leto 4 K. Posamezne številke se dobe po 35 vln. — Za oznanila se računa po dogovoru. — Dopise in naročnino sprejema uredništvo in upravništvo v Gorici, ulica Treh kraljev št. 18. — Uradne ure so vsak četrtek od 3. do 6. ure popoldne. — Rokopisi se ne vračajo.

VSEBINA: 1. Naš dan. — 2. Nekaj o reformi našega društvenega življenja. — 3. Nekaj o reformi našega plačilnega sistema. — 4. Zastopanje pred sodiščih po odvetniških uradnikih. — 5. Iz pisarniške prakse. — 6. Dopisi. — 7. Pravila avstrijske državne zveze odvet. in not. uradnikov. — 8. Zapisnik o obnem zboru III. skupine. — 9. Smešnice.

Naš dan

bode dne 11. oktobra 1908, katerega priredi „Državna Zveza“ vseh odv. in not. uradnikov po Avstriji na Dunaju.

Ta dan naj se od vseh Avstrijskih tovarišev praznuje ter slavi kot dan preporoda našega stanu.

Vsa društva, vse korporacije našega stanu in vsak posamezen tovariš naj slavi ta dan kot stanovski praznik ter naj sodeluje na ta ali oni način na skupnem programu.

Na Dunaju bodo ta dan zbrani zastopniki onih društev, ki so dosedaj pristopila v „Državno Zvezo“, zastopani pa bodo tudi oni tovariši, ki si lastne organizacije še niso mogli osnovati.

Kakor so bili lansko leto izvoljeni novi ljudski zastopniki, ki naj na Dunaju v državnem zboru delujejo za blagor svojih volilcev, tako si je tudi naš stan lansko leto postavil svoje stanovske zastopnike ter osredotočil te branitelje naših pravic v „Državni Zvezi“ vseh avstrijskih odv. in not. uradnikov.

Vodstvo „Državne Zveze“ je prevzelo nalogo, da reorganizira naš stan, da nadzoruje organizacijo od začetka ter postavi prve temelje za trajen obstoj našega stanu v smislu in po načelu, po katerem deluje skupna organizacija za našo povzdigo in tudi za ohranitev našega stanu na višku doseženih uspehov.

Dne 11. oktobra 1908 manifestirali bodo na Dunaju tovariši iz vseh avstrijskih dežel, da se odpravi stari krivični sistem, ki nas tlačí v suženstvu. Glasno bode zadonel mogočen glas proti temu, da bi se nam sedaj o priliki reforme odvetništva, odv. tarifa itd. zgodila nova krivica s tem, da bi se nas potlačilo z našimi nujnimi predlogi v stran ter s tem zadalo sunec, ki bi nas spravil k padcu ali pa vsaj zdatno oviral v naših korakih k napredku.

Zadonel bode glas zastopnikov od vseh štirih vetrov, ki zastopajo nad 20.000 tovarišev in so toraj ti zastopniki v 4kratni premoči od onih zastopnikov šefov, s katerimi delujemo v ozkem stiku in kateri bodo ravno dne 11. oktobra 1908 pričeli svoja zborovanja.

Kaj je vzrok, da se baš 11. oktobra t. l. zberemo v taki množini in s tako odločnimi zahtevami na Dunaju.

Od 11. do 14. oktobra t. l. zborovali bodo avstrijski odvetniki na Dunaju.

Na njih dnevnem redu je med drugim tudi sprememba nekaterih točk v civilno-pravdnem in izvršilnem redu, kakor jo zahtevajo časovne potrebe, opustitev javne agenture, predrugačenje kurentnega tarifa, organizacija odv. kandidatov z ozirom na njih zastopstvo, substitucijsko vprašanje, nanašajoče se na odv. uradnike in razlaganje § 31. e. p. r. in dr.

Iz obširnega dnevnega reda zanimajo nas najbolj ravno omenjene točke.

Stalna delegacija avstrijskih odv. zbornic imela je meseca junija t. l. na Dunaju pod predsedništvom dr. Alojzija Ružicka sejo, v kateri se je bavila z načrtom bodočega odv. reda, ki bi z malimi izpremembami imel ostati, kakor je bil

V točki — organizacija odv. kandidatov in ustanovitev samostojnega zastopstva po koncipijentih vnela se je burna debata.

Z veliko večino bila je ta zahteva odklonjena.

Za tem se je obravnavalo vprašanje gledé podelitve zastopstva odvetniškim uradnikom in o interpretaciji § 31. c. p. r. Že dosedaj smo v tem obziru dosegli več, kakor bi kdo mislil. Zlasti po Slovenskem se zapazi često porogljiv nasmeh pri marsikaterem šefu, ako se govori o tej točki.

Nekateri gospodje se drže še starih načel, da daje izdelkom in zapisnikom pravo vrednost še le „doctoris signum“, četudi so bile dotične vloge sestavljene od pisarnovodij oz. če je pisarnovodja pri sodišču v imenu šefa zastopal zadevo proti temu, da je šef pozneje podpisal zapisnik.

Toda lepo število že imamo takih šefov po drugod, ki uvidijo, da mu je odv. uradnik — ker je stalen — bližje nego koncipient, ki dela šefu družbo le v prehodni dobi, ter se v gotovi dobi osamosvoji in mu pozneje večkrat vprizorja neljubo konkurenco.

To je upoštevala tudi delegacija odvetnikov ter z veliko večino zavrnila predlagano načelno zastopstvo po koncipijentih.

Gledé podelitve zastopstva odv. uradnikom se je videlo, da se lepo število odvetnikov in zbornic že temeljito bavi, kako spraviti to vprašanje v soglasje s zakonitimi določili in prakso.

Ni dosti majnkalo, da bi že v sedajnem proučevanju bilo to vprašanje za nas povoljno rešeno.

Pri glasovanju zmagali so nasprotniki le s prav majhno večino.

Ako so v tem in enakem vprašanju že dosedajni koraki raznih organizacij bili v toliko vspešni, da so se poklicani faktorji začeli resno baviti z našimi vprašanji, potem smemo pač z vso gotovostjo računati na popolen uspeh, ako bodo gg. šefi dne 11. oktobra t. l. videli, da stoji za zastopniki naše organizacije solidarno ves naš sloj, ki zahteva iz tisoč in tisoč grl o dločno onih pravic, ki mu za obstoj in razvoj pritičejo in ki je ob jednem pripravljen tudi do najskrajnih korakov, ako bi se hotelo našo manifestacijo omalovaževati.

Odmev našega zborovanja na Dunaju dne 11. oktobra t. l. naj bode prijeten preludij k četnemu zborovanju odvetnikov.

Na dnevnem redu imamo važne točke, kojih ugodna rešitev je za nas vitalnega pomena.

Kot l. točko se bode obravnavalo :

1. substitucijsko vprašanje in bodoče razmerje med šefom in uradnikom.
2. Izobrazba odv. in not. uradnikov in njih praktično delovanje kot uradniki.
3. Uporaba zakona trg. uslužbencev za odv. in not. uradnike.
4. Penzijski zakon in odškodninsko vprašanje.
5. Bodoči program organizacije.

Iz dnevnega reda je posneti, da se bode obravnavalo najvažnejša vprašanja, kojih ugodna rešitev bi postavila naš stan na povsem novo stališče, raz kojega bi bilo našo bodočo organizacijo voditi za povsem novimi stremljenji. Ako s tem dnevom dosežemo vsaj substitucijsko pravico, je vredno, da ta dan zabilježimo z zlatimi črkami v naši zgodovini.

Vsako društvo pošlje gotovo svoje zastopnike na Dunaj k tej veliki manifestaciji. Velika večina tovarišev bode vsled prevelike oddaljenosti morala ostati doma.

V duhu hočemo spremljati naše zastopnike na Dunaj, dejanski pa pokažimo s tozadevnimi prireditvami doma, da se vsi živo zanimamo za naš praznik ter zahtevamo, da se naše zahteve usliši.

Dne 11. oktobra t. l. je ravno nedelja. Stanovska zavest in dolžnost zahteva od vsakega, da ta dan ne gre v pisarno. Tudi tam kjer še nimate nedeljskega počitka, ohrabrite se, ter si napravite ta dan stanovski praznik.

Ako je delavcem dovoljeno, da dne 1. maja počastijo svoj dan, naj bode tudi nam dovoljeno, do dne 11. oktobra t. l. „**Naš dan**“ nemoteno na primeren način praznujemo. D. G.

Nekaj o reformi našega društvenega življenja.

Splošno trde, da je naša doba neka prehodna doba, ki ni prinesla niti nam niti našim neposrednim prednikom ničesar, kar bi bilo vredno zgodovine. Veliki filozof Nietzsche toži, da smo izgubili vsak idealizem, vsak višji polet, — da smo pozabili na to, kar je v nas, na človeka in pol. V nas je, — pravi Nietzsche neznana sila moralčnih čutov, moralčnih moči; za to silo in moč pa nimamo nobenega smisla, izgu-

bili smo izpred oči smoter, za kojega dosego naj bi svoje moči porabili. Zgubili smo vsak polet, od tod ta razoranost in nerodovitost našega veka. Vse je dekadenca, sentimentalnost. Vsa naša družba je hlapčevske narave. So brez lastne inicijative, le mastna služba in denar jih drami iz letargije in kadar udajajo svoje hčere, jih udajajo za denar. „Oj domovina, ti si kakor vlačuga, kdor te vidi, se razjoče“ pravi Cankar.

Sredi teh sitih rodoljubov pa žive sloji, ki nimajo toliko, da bi lahko živeli kakor oni, ki tndi nimajo časa izobraževati in izpolnjevati se, ampak morajo delati, da si v potu svojega obraza prislužijo toliko, da napolnijo želodec in odenejo telo, morda prežive še družino. Iz takih plastij se je oglasil klic po enakosti, ki je rasel in vzrastel do one lavine, ki je pred stoletjem pomedla z aristokracijo.

Dandanes pa smo zopet tam, kakor preje. Enakost imamo — politično; ne pa še socialno, in te je v prvi vrsti treba. In iz naših plastij ljudstva zopet vstaja klic po socialni enakosti, in to dosežemo po našem lastnem socialnem povzdigu.

Treba je reform! Treba je dela!

Ta klic je bojni klic naše mladine v narodnostnem in kulturnem boju in tudi bojni klic vseh stanov, ki se hočejo osvoboditi jarma, ki hočejo postati socialno samostojni, zato, da se lahko razvijejo na podlagi socialne enakosti do duševnega nadčloveka, da se lahko na podlagi socialno-evdajmonističnega univerzalizma individualizirajo.

In ta zahteva po delu, kumulaciji moči je tudi zahteva našega stanu. Tudi mi živimo v prehodnem štadiju in od nas samih, od naše inteligence, volje in solidarnosti je odvisen naš uspeh.

Mi hočemo torej svoj stan gmotno povzdigniti, ali z drugimi besedami, hočemo:

1) ureditve plač ne samo v razmerju z draginjo, marveč tudi v razmerju s svojo izobrazbo in uporabljivostjo;

2) olajšav v službi, torej nedeljskega počitka, poletnega dopusta.

In s to gmotno reformo si hočemo izbojevati tudi nek predpogoj za priznanje, da smo tudi koristni in upoštevanja vredni člani družbe, ki nas dosedaj prezira.

To so naše temeljne zahteve. Ker posameznik teh zahtev ne more izvesti, skrije se za celokupnost, ki naj z večjim povdarkom zahteva izvršitev teh olajšav. Tako so nastala naša društva.

Reči pa moremo, da naša društva ne odgovarjajo svojemu namenu, da namreč tekom 10 let niso v bistvu dosegla tega, kar je njih

smoter. Niso namreč razven na Goriškem dosegla nedeljskega počitka, niti neke vsaj provizorične pravične ureditve plač in skoraj nikjer poletnega dopusta. Kje tiči vzrok tej nerodovitosti?

V prvi vrsti vlada med nami samimi neka neumna letargija; tovarišem samim je menda vseeno, ali smo organizirani ali ne, ali se bojujemo ali ne. „Včeraj sem se imenitno imel, — bil sem fajhten ko muha,“ ali pa, — „meni se ne ljubi,“ — takih zapitih ali pa zalenarjenih ljudi je mnogo med nami in ti ovirajo s svojo pasivno resistenco naš razvoj, kakor coklja. V drugi vrsti manjka našim odborom umevanje naše naloge, manjka poznanje sredstev v dosego našega cilja.

V podkrepljenje tega navajam, da se more uredništvo našega lista vedno cele tedne truditi, da dobi potrebno gradivo, — dasi ravno bi lahko gradiva preostajalo, če bi vsaj vsak odbornik poslal svoj donesek, — da ne govorim o drugih članih; društvene posredovalnice služb delujejo, kakor bi trpele na znani bolezni marasmus senilis; pogrebni zaklad sedaj ustanavljamo, — menda bo tega že dve leti; v zadnjem času je stvar menda zopet slavno zaspala; ni govora o tem, da bi se v posameznih mestih sklicalo enquete, ki naj teoretično prouče vse plače tamošnjih uslužbencev, njih stopnjo izobrazbe in pa trgovske, obrtne in družabne razmere delodajalcev, in ki naj potem določijo minimalne plače tamošnjih uslužbencev ter zahtevajo izpolnitev teh zadev od odvetniške zbornice in od posameznih šefov; tečaji za stenografijo hirajo, kjer še sploh obstoje; udeležba na občnih zborih ni taka, kakor bi morala biti. Odgovornost za vse to leži na odboru, — in ker tovariši ne vidijo izpolnjenega tega, kar se v prvi vrsti razume — teoretičnega razmotrivanja perečih vprašanj, — ni čuda, da zapadejo nazaj v zimsko spanje, iz katerega so se komaj zbudili.

Razven tega naša društva oz. naš stan prerad vsprejme v sebe elemente, ki ga smatrajo za nekak „refugium peccatorum“, ki stanu ne bodo nikdar dali ugleda, marveč ga le vselej in povsod diskreditirajo deloma s svojim obnašanjem, deloma s svojim hlapčevstvom.

Treba bi bilo odvetniške zbornice pripraviti do tega, da sklenejo dopustiti odv. pisarnam sprejem le takih uradnikov, ki 1) imajo stanu primerno vzgojo oz. so stanu primerno splošno izobraženi, 2) ki imajo neomadeževano preteklost in za svoje opravilo in odgovornost primerno starost in 3) ki dokažejo svojo usposobljenost z izpitom, položenim pred društveno komisijo, in dobe za to od društva spričevalo ter od od-

vetniške zbornice izkaznico, na podlagi katere so šele sposobni vstopiti v službo.

Predno dosežemo tako, za sedanje razmere idealno stopinjo društvene organizacije, treba, kakor že omenjeno, da se potom enket, ali pa potom društvenih statističnih uradov ugotovi naše plačilne zahteve glede posameznih krajev (po vzorcu plačilnih razredov pri državnih uradih).

Brez delavnih, zavednih članov in še bolj, brez delavnega in inteligentnega odbora ni niti misliti na izvršitev našega programa.

Naša organizacija bolega na splošnosti in na razdvojenosti. Celjsko društvo nima nad skupinami prave kontrole, ljubljansko se je odcepilo in postalo samostojno, Tržačani pa hodijo celo svoja pota, — vse le vsled čudnega fakta, da je bilo do lani Celje centrum, kar ne soglašja ne z historičnim, ne z geografskim, ne s sedanjim reelnim položajem, ne z duhom vsega našega stanovskega, da celo narodnega razvoja. Treba bi bilo razbiti vse to brezdelno tovariševanje in skupinovanje, ustanoviti v vsakem večjem kraju popolnoma samostojno in od nikogar odvisno društvo, vsa ta društva pa med seboj zvezati v centralno zvezo slov. odvetniških in notarskih uradnikov s svojim splošnim obveznim glasilom. To organizacijo uvedli so vsi slovanski Sokoli, tako avtomomno organizacijo je uvedla država glede svojih korporacij, taka organizacija je tudi edino prava, ker ona edina zahteva delo od vsakega posameznika, ali pa od manjših krogov in kumulira to delo v skupnem nastopu, mesto da bi, — kakor delamo mi dosedaj — naložila vse na rame trem ali štirim in odzela ostalim vse, trud, odgovornost in — zanimanje ter vspeh.

Za danes končamo. Kot resumé priporočamo tovarišem v razmišljanje ustanovitev slovenske centralne zveze odvetniških društev, ki pa naj ne bodo odvisne skupine, marveč samostojna, avtonomna društva; izdajanje centralnega, za vsa društva obveznega glasila; v vseh mestih enquete, ki naj obravnavajo razvrstitev tovarišev v plačilne razrede, ki naj na podlagi gmotnih razmer šefov, trgovsko-obrtnih in socialnih razmer v dotičnih mestih in izobrazbe uradništva ugotove minimalno plačo za koncipijente, sollicitatorje, stenografe, strojepisce in mundante; ki naj zahtevajo od odvetniških zbornic ureditev statusa v smislu, da se sprejme le take v naš stan, ki so za to sposobni glede na starost, izobrazbo in svojo preteklost, ki polože izpite in dobe spričevalo in izkaznico; da se razgovarjajo o uvedbi društvenih komisij itd. itd.

Nakopičenega je tukaj toliko materijala, da bi se izvedbo teh reform lahko imenovalo reformo na glavi in udih. Z dosego take reforme,

ki bi nam zagotovila obstanek, bi lahko pač bili zadovoljni.

Predno pa lahko mislimo na izvedbo teh točk, moramo se pač sami v mnogo večji meri zanimati za vsa ta aktualna vprašanja, sami pa tudi izpolnjevati vse one pravične zahteve, ki so posledica naše službe, — biti pa moramo tudi ponosni sami na sebe in biti v družbi to, kar bi lahko bili, namreč zavedni in napredni narodni in socialni delavci. In kadar volimo naše odbornike, izvolimo si iz naše srede take tovariše, ki odborništva ne bodo smatrali samo za častno mesto, ampak za mesto dela in odgovornosti.

Nekaj o reformi našega plačilnega sistema.

Gospodarski boj, ki ga bijemo za svojo gmotno povzdigo, vodili smo dosedaj po presplošnih načelih. Preveč je bilo fraz in premalo dela; vsled tega smo doživeli isto, kar so doživele razne večje javne korporacije in stranke v političnem boju, ki niso bile zadostno organizovane: Bistven neuspeh.

To mora postati drugače. Vočigled dejstvu, da se tudi že Goriška skupina loči od osrednjega Celjskega društva, pač ne bo kazalo družega, nego se ravnati po „Zveznem načelu“, t. j. vsako društvo naj ima svojo avtonomijo, vsa društva skupaj pa „Zvezo“. In tako organizirani nastopimo bolj uspešno boj za gmotno okrepitje.

Mi nismo več nekdanje sluge, marveč uradniki, priznani kot taki od šefov, od javnosti in države. Za svoje delo hočemo primerne plače, za vsprejem moramo imeti primerno šolsko izobrazbo, napraviti moramo vsestransko prakso ter se podvreči pisarniški disciplini. Razdeljeni smo v razne kategorije: vajence, mundante, strojepisce, stenografe, pisarniške ravnatelje itd. Delo v vseh pisarnah bi moralo biti urejeno po enakih načelih, ker se po vseh pisarnah obdeluje slično gradivo in so vsi izdelki slednjič ustrojeni po formularih in v smislu zakonov, ki veljajo za vse pisarne enako — šefova individualnost ne bi smela po občnih določilih ustanovljenega pisarniškega reda motiti —. Vsa notranja uredba pisarniškega poslovanja naj bi bila v bistvu povsod ednaka; povsod naj stavijo šefi na nas iste zahteve, povsod naj se uvede ednake uradne ure, slično manipulacijo za ednake, večkrat se ponavljajoče izdelke. Razliko moramo priznavati zlasti, da vsi šefi nimajo enakih dohodkov in v vseh mestih ali trgih niso ednake življenske in družabne razmere. Vkljub temu pa, da je naš stan že tako star, se do te potrebne

ureditve do danes še nismo povspeli. Opazujemo, da se niti v dveh pisarnah, ki se bavite z ednakim gradivom, ne postopa enako. Ta zmešnjava glede notranje razdelitve povzroča nepotrebne preglavice onim uradnikom, ki spremene službo.

Temu nasproti pa vlada po vseh pisarnah ne samo od kraja do kraja, marveč v enem in istem mestu glede uradniških plač prav pisana raznoličnost.

Vzemimo na pr. kraj X. Tukaj je več slov. šefov, od kojih imajo nekateri čistih mesečnih dohodkov in plačujejo svoje uradnike:

Dr. A. 1500 K,	pisarnovodja 200 K,	stenograf 1-120 K	
Dr. B. 1500 "	" "	" "	180 "
Dr. C. 3000 "	" "	" "	190 "
Dr. D. 1000 "	" "	" "	120 "
Dr. E. 1000 "	" "	" "	80 "
i. t. d.			

V mestu X. imajo torej pisarnovodje od 160 do 300 K, dasi so približno vsi ednake starosti in so povprečno ednake zmožnosti in pridnosti glede pisarniškega dela in stenografii, ki so povprečno istotako ednakih zmožnosti od 80 do 180 K mesečno.

Za eno in isto mesto v istem kraju pod istimi pogoji tako različne plače, dasi imajo gg. šefi precej lepe dohodke.

Li-ni tu potrebno, da se skliče enketo, ki bi ugotovila življenske razmere, ter z ozirom nanje ugotovila plačilni minimum, ki ga naj uradniki istih kategorij povsod dobe?

Da bi se tu ne delalo krivice šefom, naj bi se morda ugotovilo visokost uradniške plače po percentualni visokosti šefovih dohodkov z ozirom na potrebno pisarniško osobje.

Če ima n. pr. šef povprečno čistih 1500 K na mesec, in se ob povprečnih razmerah ugotovi za pisarnovonjo (po izboljšanju) po 250 K in za stenografa po 140 K na mesec, znašalo bi to za pisarnovodjo 16·6% od šefovih čistih dohodkov ter za stenografa 9 $\frac{1}{10}$ %. Če vzamemo to za normo, bi se moralo v vseh mestih s približno istimi življenskimi pogoji plačevati uradnike po istem načinu, — kar bi dalo plačilni razred tipa X. Tako bi se moralo ugotoviti kake 3 ali 4 tipe plačilnih razredov (morda Ljubljana, Gorica, Trst, Celje), kjer bi veljala za vsak tip ali plačilni razred ista načela.

Danes je to najbrž še neizvedljivo, ker moramo dati poprej svojim zahtevam potrebnega povdarka. Izvesti bi morali najprej reformo svoje organizacije, v smislu avtonomije posameznih društev, in njih „Zvezo“ ter potem po inicijativi „Zveze“ normirati svoj uradniški status, t. i. uvesti neko kontrolo glede preteklosti in izobrazbe posameznih tovarišev, ustanoviti izpraševalne komisije in doseči od odvetniških zbornic za vse tovariše ob-

veznost izpita in obveznost legitimacijskega listka. Tako bi bili tudi od naše strani dani vsi pogoji za dosego reforme plač v smislu potrebnega zvišanja in izjednačenja vsaj po razredih.

Za vse te izvedbe pa je treba priprave; po mojem mnenju naj se skliče v vsakem mestu enketo, ki bi vsa ta vprašanja obravnavala in ugotovila, društvo pa naj vse te zahteve priobči potom memoranda odvetniški zbornici in potom tiska v „Slov. Pisarni“. Sami pa imamo tačas dovolj prilike izpopolniti si svojo organizacijo.

Tovarišem in posebno društvenim odborom pa svetujemo, naj uvažujejo ta članek in pa onega glede ostalih reformnih predlogov v današnji številki. Veselilo nas bo, če najdejo te besede odmeva, in prosimo tozadevnih doneskov in člankov kajti več glav, več misli. Upamo pa, da smo dali inicijativo, in da slišimo kmalu kaj več o izvedbi organizacije in o enketah.

Zastopanje pred sodiščih po odvetniških uradnikih.

(Konec.)

V.

Razsodba najvišjega sodnega dvora 26. januarja 1898 št. 42 zb. j. z. št. 24 ex 1898 argumentuje: „Po § 31 c. p. r. se res zamore odvetnik v sporih — kjer odvetniško zastopstvo ni zapovedano — poslužiti kake druge osebe, ki ni substitucijsko opravičena; a kdo je lahko ta oseba, določa § 15 o. r., ki pravi ta substitut ne more biti nikdo drugi kot odvetniški kandidat ali kak odvetnik.

Ta izrek se opira na mnenje, da je c. p. r. splošni zakon, med tem ko je o. r. specijalen zakon in vsled tega prvi družega ne more spraviti ob veljavo.

Temu mnenju pa nasprotuje praksa ter tozadevne razprave temeljitih teoretikov, ki trdè, da se po § 31 c. p. r. zamore odvetnik poslužiti vsake osebe — bodisi, da je odvetniški uradnik ali ne — samo da je sposoben sprejeti pooblaščenje v smislu § 29 c. p. r. odst. 2.

Tudi najvišji sodni dvor pripoznal je že z nekaterimi razsodbami možnost zastopstva pri razpravah po odvetniških uradnikih.

V principu ne izključujejo ne razsodbe najvišjega sodišča niti zakonita določila odvetniškega uradnika od zastopstva v nespornih zadevah. Da se nas je glede zastopstva potisnilo popolnoma v ozadje, temu smo dosti krivi sami, ker se ne zoperstavimo z vso odločnostjo in z vsemi zakonitimi sredstvi odvetniku zastopajo-

čemu nasprotno stranko — ki vsled naše popustljivosti često zadobi za svojo stranko ugodno kontumačno sodbo, ker mu gredo posamezni sodniki na roko s tem, da nas neopravičeno izključijo od zastopstva.

Vsi sicer niso tega mnenja. Deželnosodni svetnik dr. Horten obravnava to vprašanje za nas prav ugodno v svojem komentarju k nov. civ. pravn. redu, ko govori o substitucijski pravici in o § 29 c. p. r. št. 136 na strani 159. Tudi mnenje znamenitih juristov dr. Julija Ofnerja in dr. Lohsinga dovaja do zaključka, da je § 15 odv. reda po § 31 c. p. r. dvignjen ter da je po poslednjem paragrafu pripustiti odvetniške uradnike k zastopanju.

To mnenje se opira na trditev, da je treba besedilo § 31 c. p. r. samostojno brez event. dostavkov k § 15 odv. reda razmotrivati, kajti vsled člena I. odst. 2 uvodne postave k c. p. r. zgubijo svojo veljavo vse določbe, nanašajoče se na zadeve, ki jih urejuje c. p. r. V očigled temu naziranju — katero podpira vsestransko tozadevna praksa — bile bi določbe § 15 o. r. z določbami § 31 c. p. r. nekoliko izpremenjene iz česar sledi, da je za rešitev substitucijskega vprašanja v civ. pravnem postopanju merodajen edinole § 31 v zvezi z § 29 c. p. r.

VI.

Ne prvo ne drugo naziranje ni popolno. V prvem slučaju se je s podelitvijo substitucijske pravice preozkosrčno ravnalo, v drugem slučaju bi se lahko substitucijsko pravico preveč raztegnilo na take osebe, da zastopstvo ne bi več odgovarjalo smislu in želji stranke, biti zastopana po načinu, ki je lasten odvetništvu.

Poiskati bo treba izhoda na ta način, da se dovoli v opravičenih slučajih substitucijsko pravico pis. vodjem oz. konceptnim uradnikom, ki so za to sposobni in od šefa preiskušeni.

Umevno je, da bode šef k takim narokom, ki jih v gotovih slučajih sam ne more opraviti, poslal le zanesljivega uradnika in navadno le onega, ki je sprejel informacijo, sestavil tožbo in ki je torej v zadevi najbolj poučen.

Gotovo bode tak uradnik znano mu stranko dosti bolje in v njeno večje zadovoljstvo zastopal, kakor naprošeni substitut, ki se ga često v zadnjih minutah pokliče ali pa kar iz odvet. sobe pritegne, ker je tam slučajno navzoč. Največkrat sprejme tak odvetnik substitucijo iz obzira na dotičnega solicatorja, da ga reši iz zadrege in prepreči kontumacijo. Ker mu zadeva ni znana, se navadno tudi ne spušča v meritorično razpravljanje, marveč predlaga predložitev ali pa poznejšo vložitev pripravljalnega spisa.

Stranka je s takim zastopstvom nezadovoljna, zastopniku dotične stranke pa narastejo nepotrebni izdatki za substitucijo, ker bi tak narok lahko opravil sam brez gotovih izdatkov po svojih pisarniških uradnikih.

Zgode pa se o priliki substituiranja tudi nadaljne neprilike, zlasti kjer je dosti odvetnikov, posebno pa tam, kjer nastopajo odvetniki dveh narodnosti, da se sicer substituta, ki se za stvar meritorično zavzame dobi, da pa s tem zgubi lastnega klijenta, ako ga substitut zna hoté ali nehoté nase pritegniti.

Z rešitvijo substitucijske pravice na odvetniške uradnike prišlo bi se tem neprilikam v okom, kar bi bilo gotovo v prid šefom; za odvetniške uradnike pa bi ta uvedba imela vitalen pomen.

Pravice odvetniških koncipijentov bi se s to uvedbo nikakor ne zmanjšale, vsaj zdatno ne.

Gotovo je prav malo odvetnikov, ki bi imeli koncipijenta le za to, da dela eksekucije ter opravlja kontumačne naroke. Njih zastopstva pri spornih zadevah pa to itak ne tangira, ker sporne razprave tudi potem ostanejo edino v področju zastopnika-jurista.

Odvetniki sami morajo pripomoči, da zadobe odvetniški uradniki substitucijsko pravico v obrazloženem smislu, ker imajo le oni največjo korist od tega.

Vprašanje seveda nastane, je-li organizacija odvetniških uradnikov že v toliko uspela, da se bode vsak substitucijsko pravico vživajoči uradnik zavedal tudi odgovornosti. S pridobitvijo večjih pravic nastanejo tudi večje dolžnosti.

Organizacije bodo morale s tem računati ter uvesti uvodne korake, da se za odvetniške uradnike uvede obvezen opravičnik ter da se za substitucijske upravičence uvede disciplinarna instanca.

Disciplinarni svet je potreben, da vzdržuje red, da posamezniki ne prekoračijo določenih jim mej svojega delokroga; potreben pa je tudi v obrambo, da napadeni ali preganjani zastopnik zamore poiskati na pristojnem mestu zadoščenja.

Pridobitev pravice zastopanja pred sodiščih je postala nujna potreba, ki jo takorekoč sili poslovanje po nov. civ. pr. in izvršilnem redu, ki zahteva v pisarniških izdelkih hitrih in premišljenih dejanj.

Ako se od odvetniških uradnikov zahteva, da morajo biti včasih v pisarni „jurist in pol“, potem mora vsekakor biti dovoljeno, da tak uradnik neovirano zastopa v izvojevanih mejah svoje izdelke pred sodišči vsaj kot „pol jurist“.

V Gorici, dne 19. marca 1908.

Dragotin Gilčvert.

Iz pisarniške prakse.

Roki

po novem civilnopravnem in izvršilnem redu.

Danes začeli smo prinašati vašnejše roke civilno-prevdnega in izvršilnega reda. S tem hočemo posebno mlajšim tovarišem dati boljši pregled raznih rokov, kar bo služilo posebno onim, ki tega pregleda v svoji službi ne morejo dobiti a se hočejo usposobiti za solicatorje. Mislimo pa tudi, da bo predležeča zbirka dobro služila marsikateremu starejšemu kolegu.

Splošne določbe. Kadar ni nič drugega določeno, šteje se rok od dostavitve sklepa oni stranki, za katero rok velja: kjer ni dostavitve, od razglasitve sklepa. Dan, od katerega se rok šteje, ni vštet v število dni. Pri tedenskih, mesečnih ali letnih rokih konča rok z istim dnevom zadnjega tedna, meseca ali leta ki odgovarja po svojem imenovanju ali številu onemu dnevnu, s kojim se je rok začel. Če tak dan v zadnjem mesecu manjka, konča rok s pretečenim zadnjim dnevom v tem mesecu. Če pade konec roka na nedeljo ali praznik, konča rok šele prihodnji delavnik. Če so za sopravdnike določeni različni roki, velja za vse najdaljši rok. Postavne in sodne roke lahko, v kolikor tega ne prepoveduje zakon, sodni dvor podaljša, ne pa stranke same. Predlog za podaljšanje roka mora se vložiti pred koncem roka. Po dogovoru med strankama se lahko vse roke skrajša.

A. Civilno-pravni red.

I. Postopanje pred sodnim dvorom.

Rok za predložitev izvirnih listin po dostavitvi sklepa — 3 dni;

za upogled v izvirne listine pri sodnji po naznanilu, da so listine došle, — 3 dni;

za javno razglasitev mesto dostavitve 30 dni; med dostavitvijo tožbe in I. narokom 14 dni, — izjeme dovoljene;

za odgovor na tožbo po dostavitvi — 4 tedne;

za pripravljalne predloge po dostavitvi odgovora na tožbo — 1 teden;

med dostavitvijo poziva in med spornim narokom najmanj 8 dni;

za prepise stenografskih zapisnikov — 48 ur;

za predlog za upostavitev v prejšnji stan v 14 dneh po dvignjenju vzroka zamude; ako postopanje počiva, počiva tudi rok; ako se postopanje nadaljuje, šteje se tudi rok naprej tako dolgo, dokler ne izteče;

za nadaljevanje postopanja, če se ga je sporazumno ustavilo, 3 mesece po ustavitvi;

ako so sodne počitnice, izteče rok šele po določenem času po počitnicah;

predlog na ugotovitev stroškov, ki jih mora kaka priča ali kak veščak povrniti, v 8 dneh po pravomočnosti sklepa;

pričnine ali veščakove pristojbine se morajo zahtevati v 24 urah po zaslišanju;

predlog na sodno ugotovitev pričin in veščakovih pristojbin 3 dni po določitvi; roki v smislu razsodbe za izvršilo so navadno 14 dnevni. Če se razsodbe ne razglasi ustmeno, mora se jo izdati tekom 8 dni po razpravi ali v 8 dneh potem, ko so dospeli spisi o zastali dokazni provedbi.

Vedno so dopustni predlogi na popravo računskih in pismenih pogreškov ali očitidnih napak v razsodbah in sklepih.

Predlog na popravo drugačnih pogreškov v razsodbi ali pa na popolnitev ali pojasnitev razsodbe vložiti je v 8. dneh po dostavitvi (v postavitvev prejšnji stan je nedopustna); isto velja glede predlogov na popolnitev razsodbe, če so se v njej nekateri zahtevki prezrli in na popravo, pojasnjenje in popolnitev sklepov.

II. Postopanje pred okrajno sodnijo.

Roki so isti, kakor pri postopanju pred sodnimi dvori. Pri ustmenih razpravah mora se napraviti dejanski stan razsodbe v 3 dneh po razpravi, utoke proti dejanskemu stanu v 3 dneh po obvestilu, da je isti v vpogled; tožbe radi motenja posesti tekom 30 dni po motenju (podaljšanje roka nedopustno).

(Konec prihodnjič.)

Praes. 2014
258

Okrožnica

vsem gg. sodnim in pisarniškim uradnikom ter ostalim uslužbencem c. kr. okrožne sodnije v Gorici.

Glasom razpisa predsedstva c. kr. višje deželne sodnije v Trstu z dne 16./8. praes. 4768/25 a/8 opazilo se je, da sodišča ne izpolnjujejo, kakor bi morala odredb, kako se naj koleke oddaja, uporabljaja, prileplja, obpisuje ter jim vzame vrednost (obliterira in jih prečrta), zlasti da ne izpolnjujejo min. odredbe z dne 28./9. 07 drž. zak. št. 306.

Da se zagotovi izpolnjevanje teh predpisov, je odredilo predsedstvo c. kr. višje deželne sodnije, da se vse v vložišče došle akte natančno pregleda in da se o vsaki pomanjkljivosti glede kolekov zapiše izvid, o katerem se naj uradnika, ki je pomanjkljivost zakrivil, imenuje; isti ima trpeti po-

višek na kolkovni pristojbini. Tudi se je predsedstvo višje deželne sodnije obrnilo na c. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu s prošnjo, da bi mu isto poročalo o morebitnih nedostatkih, ki bi jih zasledilo ob svojih perijodičnih kolkovnih revizijah.

Da se takim nedostatkom in odgovornosti izognemo, priporočam Vam najtopleje, da tozadevno vedno redoma ravnate, predpisane koleke vedno prilepite, (glej tudi tozadevno okrožnico predsedstva nadsodišča z dne 3./1. 07 praes. 29./1. — a/7 (glej spodaj), in da v potrebi ne opustite nacijoniranja, da koleke na predpisan način prilepite, kratko, da se vseh v tej zadevi izišlih predpisov natančno držite.

C. kr. justično ministerstvo.

30088/6

C. kr. predsedstvu višje deželne sodnije v Trstu.

Justično ministerstvo pozivlja, naj se vsem podrejenim sodiščem ukaže, da naj, kadar pozevojo stranke na kolekovanje v smislu naredbe justičnega ministerstva z dne 27. oktobra 1903 ukaznik (V. Bl.) št. 28 in z dne 26. novembra 1906 odr. I. št. 21, temu pozivu na stranke dostavijo, da smejo iste mesto kolekov tudi enak denarni znesek uposlati. Za ta znesek se ima kupiti koleke in jih porabiti na protokolu.

Sodišča je treba opozoriti na to, da se nacijoniranja ne sme izvršiti pred potekom 8-dnevnega roka, določenega v navedenih odredbah.

Predstojniki sodišč imajo dolžnost zabraniti prezgodno nacijoniranje, ki provzroča strankam nepotrebno stroške.

Na Dunaju, 23. decembra 1906.

Klein m. p.

Predsedstvo c. kr. okrožne sodnije v Gorici, dne
31. julija 1908.

Cazafura m. p.

Mi priobčujemo danes zgorajšnjo okrožnico predsedstva goriške okrožne sodnije, ker je ista važna ne le samo za sodnijske uradnike, marveč tudi za nas odvetniške in notarske, ki se pečamo s kolekovanjem. Dostikrat smo že opazili, da sodni uradniki odvetnika ali stranko ne obvestijo o manjkujočih kolekih, marveč izvršijo nacijoniranje brez vsacega obvestila, akoravno njim min. ukaz zapoveduje, stranko nacionirati šele tedaj, ako se ne odzove pozivu in ne prinese manjkujočih kolekov v predpisanem roku. Nadalje pa naj bode zgorajšnja okrožnica tudi naše svarilo, da bomo natančno izpolnili pri kolekovanju vse tozadevne predpise. Sodniški uradniki bodo odslej gotovo še bolj pazili na naše kolekovanje, kakor so to dosedaj storili.

Dopisi.

Iz Gorice. Kakor je posneti iz danes priobčenega zapisnika, občnega zbora III. skupine, pristopilo je naše društvo k „Državni zvezi“ vseh avstr. odvet. in notarskih uradnikov na Dunaju.

Da bode član poučen, v kako svrhu je ustanovljena ta Zveza in na kaki podlagi hoče delovati, prijavljamo sočasno njena pravila ter priporočamo, da se jih pazljivo prečita.

Dalekosežna organizacija potrebuje centrale in vrhovnega vodstva, ki ima pregled nad razvojem posameznih društev in ki naj bode zaščitnica tudi kolegom, nahajajočim se po onih pokrajinah, kjer si vsled premalega števila ne morejo ustanoviti lastnega društva.

V množini je moč in veljava. Število se ne da utajiti. To so uvidele že razne organizacije in posamezne korporacije. Sokoli so si podali roke v znak enotnega delovanja pod vrhovnim vodstvom „Sokolske zveze“, pevska društva iščejo napredka pod zaščito „Zveze pevskih društev“, celò odvetniki čutili so potrebo v lastno povzdigo ustanoviti „Zvezo odvetnikov“. — Prav zadnji čas je, da smo se začeli zanimati tudi mi za našo lastno usodo ter iskati po sredstvih, potom katerih upamo naš stan povzdigniti. Želeli smo predvsem **ožje zveze na slovenski** podlagi, ki bi se poleg skupnega programa bavila tudi z onimi vprašanji, ki so pereča posebno tovariše po slovenskih krajih. Vsled neizvršenih resolucij Jugoslovanskega skoda v Ljubljani pa moramo priznati, da za lastno „Zvezo“ tačas še nismo godni, in da velikega pomena stanovske organizacije tačas še ne pojмимо v pravem pomenu besede.

Ker pa se baš lansko in letošnje leto vrše važni preobrati na našem stanovskem polju, ne smemo ugodne prilike zamuditi ter od daleč gledati, kako se drugi tovariši trudijo, da odnesejo kak uspeh pri tem gibanju.

Penzijski zakon razteza se na tovariše po vsej Avstriji, enako bode z novim zakonom trgovskih uslužbencev. Zahteve po uvedbi popolnega nedeljskega počitka, nepretrganega uradovanja, ureditvi plač, dosegi substitucijske pravice, ustanovitvi obrambnega fonda itd. so zahteve vseh avst. tovarišev brez razlike na narodnost in strankarstvo.

Vsled tega se v glavnih stanovskih vprašanjih tudi lahko združimo, da bodo naši predlogi bolj upoštevani.

Iz teh razlogov in ker je organizacija našega stanu po Slovenskem takorekoč v povojih, odločili so se goriški tovariši k solidarnemu delu z vsemi stanovskimi kolegi ter so pristopili k „Državni Zvezi“, ki je po pravilih ustanovljena za tovariše po vsej Avstriji in je torej njena naloga, da stori

za vse okraje, kar je potrebno in kar je v njeni moči.

Naša dolžnost pa je, da „Državno Zvezo“ podpiramo in organizacijo v najzadnje kotičke razširimo. Uspeh ne izostane.

Obenem pa kažemo na to, da bomo imeli sedaj na Slovenskem štiri samostojne stanovske organizacije, Ljubljansko, Celjsko, Goriško in Tržaško, in da je zadnji čas, da mislimo tudi na „Zvezo slov. stanovskih društev“. Tudi se sliši o ustanovitvi „Zveze slovanskih stanovskih društev“, pred vsem Čehov in Slovencev.

O tem še bomo govorili v prihodnjih številkah „Slov. Pisarne“.

Iz Ljubljane. Ko je prenehala II. skupina društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani, je tovariš Christof prevzel vsa potrebna dela za ustanovitev društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko, sestavil društvena pravila in sklical shod na katerem smo z navdušenjem sklenili takojšnjo ustanovitev novega društva.

Na občnem zborovanju izvolili smo si odbor, od katerega smo pričakovali najboljšega delovanja. Program, ki ga je odbor razvil, bil je popolen in nadejali smo se najlepšega vspeha. In res je ta odbor začetkoma deloval uzorno in neutrudljivo. V zadnjem času pa ne slišimo o njegovem delovanju ničesar. Odkar je prenehala „Nova Doba“, spi tudi naš časnikarski odsek, akoprav tega ne bi bilo treba. Saj imamo mi slovenski odvetniški in notarski uradniki svoje glasilo „Slov. Pisarno“, ki se bojuje za uresničenje našega programa in zboljšanje našega stanu. Ta list je v tekočem letu postal popolnoma nepristranski in zasleduje le stanovske koristi. Kakor čujemo, hočejo se tudi Goriški tovariši ločiti od osrednjega društva v Celju in si ustanoviti lastno društvo za Primorje. Potemtakem bomo si morali ustanoviti zvezo vseh teh posameznih društev s sedežem v Ljubljani, ki mora tudi imeti svoje glasilo. Da bode ta zveza vspevala, treba ji je že sedaj uglediti pota, kar se zgodi le, ako se že obstoječa društva drugo drugemu približujejo in drug drugo v stanovskih zadevah podpirajo. Z bojkotiranjem stanovskega lista se pa tega ne doseže.

Veselični odsek, ki nam je obetal dosti duševnega in telesnega razvedrila, priredil je spomladi edini izlet; od tedaj pa tudi on spi. Prijateljski sestanki so prenehali popolnoma, akoravno so se isti začetkoma izborna obnesli. Pri našem društvu je tedaj opazati mlačnost in to že v prvem letu svojega obstanka.

V prvi vrsti naj bi naše društvo povspeševalo duševno izobrazbo svojih članov. V to

svrhu priporočam društvu, da otvori po načinu Dunajskih tovarišev vže v najbližnji bodočnosti tečaje, na katerih naj bi se poučevalo o skupnem avstrijskem pravu in specialne tečaje, ki bi naj nas seznanili z hišnimi administracijami in prisilnimi upravami. Želim, da odbor to misel trezno preudari in v tem oziru tudi potrebno ukrene.

Iz Prage. Smo v prehodnem štadiju. Zadnjič smo Vam doposlali memorandum, v kojem smo precizirali vse svoje zahteve. (Glej zadnjo „Slov. Pisarno“). Čez nekaj mesecev bo sklicana praška odvetniška zbornica, ki bo obravnavala te naše zahteve, in znamenja so tukaj, da bomo v kratkem dosegli večji del tega, kar zahtevamo.

Do takrat pa ostane še tudi pri nas vse pri starem. So to razmere, ki jih ne moremo in nočemo več trpeti, kajti naše mezde so sramotno nizke, — pri moškem osebju od 60 do 200 K, pri ženskem od mesečnih 20 K višje! Ženske moči tekmujejo v izdatni meri z moškimi, posebno jih hvalijo, da so zelo okretne pri pisalnem stroju.

Nedeljski počitek imamo sicer teoretično v vseh pisarnah glasom sklepa odvetniške zbornice. Ali od časa do časa se mora naše društvo pritožiti pri odvetniški zbornici proti nekaterim šefom radi kršenja nedeljskega počitka.

Organizirani smo jako dobro in naši organizaciji se imamo zahvaliti za marsikak napredek, posebno v družabnem oziru. Lista pa dosedaj še nismo izdajali, vendar smo tudi tu že pripravili vse potrebno in prva številka lista „Advokátní úředník“ izide dne 1. oktobra t. l. List bomo pošiljali v zameno „Slov. Pisarni“, da bomo poučeni drug o drugem, da se bomo medsebojno podpirali v naših težnjah.

Medsebojno podpiranje! To je, v praktičnem govoru, zveza vseh slovanskih avstrijskih odv. uradnikov. Že lani je v nas vsklila ta misel. Saj iz Dunaja še ni nikdar prišlo nič dobrega, ne našemu narodu, ne našemu stanu, in znani „Reichsverband“ nam to le potrjuje. Dasi še danes vsi nismo popolnoma zreli za to misel, — ideja je tukaj in ne bomo je pozabili. Upamo, da v nekaj letih bomo vsi člani avstrijske zveze slovanskih odvetniških in notarskih uradnikov, ki nam bo nadaljna voditeljica in boriteljica za naš gmotni in moralni napredek. Pred vsem pa izrujmo iz lastne srede razdor!

Iz Nemčije. Hannover, dne 12. avgusta 1908. Z veseljem Vam poročamo o razmerah tukajšnjih odvetniških uradnikov.

Nas uradnikov je na Nemškem skupaj 30.000. Večina teh je organizirana v društva in zveze, ki slede:

„Zveza“ (Verband) s sedežem v Lipskem (Leipzig) šteje 2700 članov, Wiesbaden 2670, Bavarska 600, Badenska 150, Württemberška 50, društvo (Verein) v Berlinu 600, v Lipskem (Leipzig) 170, v Hannoveru 160.

Najmlajše društvo je Württemberška zveza, ustanovljena januarja 1908. Badenska, Bavarska in Württemberška zveza so imele v tem mesecu svoj skupni glavni zbor (Verbandstag), na katerem se je sklenilo ustanovitev južnonemške zveze. Vsa ta društva izdajajo dosedaj 2 časopisa, ki izhajata po dvakrat na mesec. Južnonemška zveza bo izdajala svoje tretje glasilo. Razven tega obstoji še socialno-demokratski „Centralverein des Büroangestellten“ s svojim glasilom.

Naše nemško uradništvo tvori 3 kategorije in sicer so to:

- 1.) učenci (Lehrlinge),
- 2.) pomočniki (Gehilfen), 3.) pisarnovodje (Bürovorstände).

Plače nemških tovarišev so minimalno sledeče:

Učenci v prvem letu dobe	20	Mk
„ „ drugem „ „	30	„
„ „ tretjem „ „	40	„
pomočniki, stari do 17 let. dobe	50	„
„ „ „ 19 „ „	60	„
„ „ „ 21 „ „	75	„
„ „ „ 23 „ „	90	„
„ starejši	100	„
predstojniki od 21—25 let stari dobe	125	„
starejši predstojniki	150	„
postnumerando za vsakih 14 dni!		

Razun zgoraj omenjene plače dobi tudi vsak uradnik božična darila.

Seveda stremimo sedaj po izboljšanju, ker smo po naših organizacijah dosegli že precejšen preobrat.

Imamo splošno popoln nedeljski počitek, ki se po nekaterih krajih začne že v soboto popoldne ob 3. uri. Tudi tukaj bijejo organizacije boj za izjednačenje počitka t. j. za nepretrgano uradovanje. Imamo svojo bolniško blagajno in pogrebni zaklad; 31. decembra 1907 je bilo blagajniško stanje 23.334,09 mark dohodkov in 15.162,60 mark stroškov (torej nad 8000 mark čistega prebitka!)

V zadnjih dveh letih smo vložili opetovano peticijo državnemu zboru glede starostnega zavarovanja in imamo najboljše upanje, da postane naša zahteva kmalu zakon.

V stanovskih vprašanjih postopamo skupno brez ozira na politične strasti, ki so mnogokrat med nami razvnete, — le socialno-demokratski

berolinski „Centralverein“ krši tudi tu slogo in je mnogokrat kriv posameznih manjših neuspehov. Vkljub temu pa zremo v boljšo bodočnost in smo precej močan del srednjega stanu na Nemškem.

Pravila avstrijske državne zveze odvetniških in notarskih uradnikov.

§ 1. Zveza se imenuje: „Državna zveza avstrijskih odvetniških in notarskih uradnikov“; njeno področje se razteza na dežele in kronovine, zastopane v državnem zboru; njen sedež je na Dunaju.

§ 2. Zveza ima namen varovati gmotne in duševne interese vseh našemu stanu pripadajočih oseb in združevati vse stanovske organizacije k enotnemu postopanju v stanovskih stvareh. Izključene so politične in verske težnje.

§ 3. Zveza hoče doseči svoj smoter z nastopnimi sredstvi:

a) Snuje zveze stanovskih društev in stanovskih tovarišev med seboj;

b) pospešuje in urejuje izvrševanje vseh agend, ki pristojajo pod a) omenjenim zvezam glasom njih statuten (pravil), kakor so: zborovanja, predavanja, poučni kurzi, ustanovitev knjižnic, posredovanje služb, pravna pomoč itd. itd.;

c) izdaja obvezno osrednje glasilo;

d) daje članom izvanredne podpore in potnine;

e) intervenira pri sklenitvi kolektivnih službenih pogodb med odvetniki in notarji na jedni, službojemalci na drugi strani; intervenira pri diferencah, nastalih iz službenega razmerja;

f) ustanavlja društva in društvene skupine.

§ 4. Sredstva:

a) mesečnina, ki jo določi vsakoletni „Zvezin“ občni zbor;

b) nepredvidljivi dohodki, kakor so darila, volila, zbirke, prebitki prireditvev itd.

§ 5. Člani so:

a) Vsa avstrijska društva odvetniških in notarskih uradnikov in njihove krajevne skupine;

b) vsak pisarniški uslužbenec kakega avstrijskega odvetnika ali notarja, pa samo v krajih, kjer ni nobenega sličnega, v „Zvezi“ učlanjenega društva ali skupine.

§ 6. O sprejemu v „Zvezo“ odloča osrednji odbor. Kdor ni bil sprejet, se lahko pritoži prihodnjemu „Zvezinemu občnemu zboru.“

§ 7. Zvezina društva, skupine in posamezni člani so dolžni pravila natančno izpolnjevati, plačevati doneske in varovati društvene interese.

§ 8. Učlanjena društva in posamezni člani so opravičeni se aktivno in pasivno v polni meri udeleževati se vseh društvenih uredb, kakor tudi praviloma sodelovati pri društvenem vodstvu in njega upravi.

Le podpore iz § 3. litt. d) so fakultativne in jih člani ne morejo zahtevati tožbenim potom. Podpore dovoljuje osrednji odbor.

§ 9. Za izstop zadostuje enostavna pismena izstopna izjava.

Člane (društva ali posameznike), ki več ko tri mesece svojih doneskov ne uplačajo, smatra se kot izstopivše; osrednji odbor mora dotičnega člana oz. društvo o jem takoj obvestiti; „Zveza“ pa lahko zahteva izostale dohodke oz. doneske zadnjih treh mesecev tožbenim potom.

Učlanjena društva ali posameznike, ki ne izpolnjujejo pravil ali „Zvezi“ namenoma škodujejo, sme „Zveza“ izobčiti, in sicer društva na „Zvezinem“ občnem zboru, posameznike pa s sklepom osrednjega odbora.

Izobčeni član ima pravico pritožiti se na prihodnji občni zbor.

§ 10. „Zvezo“ vodi osrednji odbor, ki sestoji iz 15 članov; ti so voljeni na rednem letnem občnem zboru, vendar traja poslovna doba izvoljenega odbornika samo do prihodnjega rednega letnega zбора.

Osrednji odbor tvorijo: 1 predsednik, 2 predsednikova namestnika, 2 tajnika, 2 blagajnika in 8 odbornikov.

Predsednika in namestnike imenuje občni zbor, ostale funkcionarje določi osrednji odbor iz svoje srede.

§ 11. Predsednik, ali če je ta zadržan, jeden njegovih namestnikov zastopa „Zvezo“ napram oblastvom ali tretjim osebam; on sklicuje redne in izredne odbore seje kakor tudi vsa „Zvezina“ zborovanja in podpisuje skupno z tajnikom društvena pisma, dopise, razglase, itd.

Sklepa se z absolutno večino; odbor je sklepčen ob prisotnosti najmanj 8 odbornikov. Potni stroški in dijete, ki pripadejo odbornikom za njih udeležbo pri sejah, določa „Zvezin“ občni zbor vnaprej.

§ 12. V svrhu kontrole voli redni letni občni zbor pet revizorjev v svrhu revizije vseh knjig, pobotnic itd. ter društvene blagajne; revizorji smejo vsak čas blagajno in blag. knjige pregledati in skontirirati, nadalje jim pristoji pravica prisostvovati odborovim sejam; pri tem imajo posvetovalen glas.

§ 13. V sporih med člani odločuje razsodišče petih članov, voljenih na občnem zboru. Proti razsodbi tega razsodišča ni ugovora.

§ 14. V prvem polletju vsakega leta vrši se redni letni občni zbor, ki ga skliče predsednik najmanj 4 tedne poprej potom „Zvezinega“ glasila.

Izredne občne zборе lahko skliče osrednji odbor po potrebi vsak čas; mora ga pa sklicati, če to zahtevajo revizorji ali pa večina v „Zvezi“ učlanjenih društev oz. skupin.

Društva se udeležijo občnih zborov po delegatih in sicer odpošljejo a) „Zvezi“ učlanjena društva kakor tudi b) skupine za vsakih 30 članov (po stanju 31. decembra preteklega leta) po jednega delegata; c) iz krajev, kjer ni nobenega „Zvezinega“ društva ali skupine, odpošlje po 30 posameznih članov po jednega delegata. Pri tem velja pravilo: manj kot 15 članov nima zastopnika na občnem zboru, 15 ali več članov se šteje za polnih 30. Pooblastila so do-

voljena, vendar mora biti pooblaščenec delegat kakega društva, skupine ali števila posameznih članov, tudi sme pooblaščenec zastopati največ do 5 glasov.

Predsednik, namestnika, tajnika in blagajnika se udeležijo občnega zbora s pravico glasovanja tudi, če niso delegirani, ostali odborniki pa imajo to pravico le kot delegirani od kakega društva, zveze ali skupine članov.

Predsedniku in jednemu blagajnikov — navzočnost teh dveh pri občnem zboru je neobhodno potrebna, — povrne „Zvezina“ blagajna potovalne stroške in dijete. Vsem drugim delegatom (torej tudi delegatom kake skupine pos. članov) povrne potne stroške in dijete njih mandant (njih mandanti).

Samostojni predlogi morajo biti najmanj dva tedna pred občnim zborom osrednjemu odboru pismeno predloženi.

Redni letni občni zbor sprejema poročila predsedstva, tajnikov, blagajnikov, revizijskega odseka in podeljuje absolutorij; voli predsednika in odbor, revizijski odsek in člane razsodišča; določa visokost rednih doneskov; rešuje pritožbe glasom §§ 6. in 9. pravil; sklepa o izobčevanju učlanjenih društev, izpreminja pravila; določa pravila in reglement za osrednji odbor, za učlanjena društva in skupine; določa visočino potnih stroškov in dijet, ki se jih ima povrniti članom osrednjega odbora; sklepa o razpustu „Zveze“.

Občni zbor je sklepčen, če je prisotna vsaj tretjina članov; sklepa se z absolutno večino prisotnih.

Če ob otvoritvi občnega zbora ni tretjine članov prisotne, otvori se občni zbor uro pozneje in je sklepčen pri vsaki udeležbi.

§ 15. Kjer ni nobenega „Zvezinega“ društva ali krajevne skupine, lahko ustanovi krajevno skupino vsaj 15 članov; o tem odloča osrednji odbor. Normalni pravilnik za krajevne skupine določa občni zbor.

§ 16. O razpustu „Zveze“ odloča le izredni občni zbor, katerega se udeleži najmanj tri četrtine članov, od kojih zopet mora najmanj tri četrtine glasovati za razpust. O društvenem imetju odloča isti občni zbor.

Če razpuste društvo oblasti, pripade društveno premoženje v Avstriji obstoječim „Pomožnim ali penzijskim zakladom“ odvetniških in notarskih uradnikov po številu članov.

I. Zapisnik

I. rednega občnega zbora III. skupine društva odvetniških in notarskih uradnikov v Gorici z dne 25. julija 1908.

Zborovanje se je vršilo v gostilni pri „Petelinčku“. Ob 9. uri zvečer otvori predsednik Dragotin Gilčvert zborovanje, konstatira sklepčnost ter pozdravi došle zborovalce.

Ko je razložil pomen organizacije ter začrtal smer, po koji bode treba delovati, da pridemo do kakih vspehov, podal je nekoliko zgodovine, nana-

šajoče se na splošni razvoj organizacije odv. in not. uradnikov.

Organizacijsko življenje začelo se je najbolj gibati v zadnjem desetletju. Zlasti slov. odv. in not. uradniki zavedajo se nekoliko organizacije še le od leta 1894, ko so se pričeli združevati v društvu ter izdajati lastno glasilo „Slov. Pisarna“.

Prvo slovensko društvo odv. in not. uradnikov ustanovilo se je v Celju l. 1894.

Društvo je bilo zasnovano za vse slov. pokrajine: za spodnje Štajersko, Kranjsko, Koroško in Primorsko.

Kmalu nato vstopilo je v Trstu toliko tovarišev v organizacijo, da se je tam ustanovila I. skupina. Ta skupina se ni razvijala, kakor se je pričakovalo ter je bila konečno razpuščena s tem, da so Tržaški kolegi pristopili l. 1907 k „Narodno delavski organizaciji“ in si v njej osnovali XIX. skupino.

Kakih ugodnostij so v tej organizaciji deležni in li kaj delujejo na našem skupnem programu, nam ni znano, ker se Tržaški kolegi ne poslužujejo ne časopisja niti ne stoje v redni korespondenci z drugimi slov. organizacijami, da bi bilo možno zasledovati njih delovanje.

Menda leta 1902 bila je II. skupina v Ljubljani osnovana. Tudi ta skupina se ni mogla razvijati ter se je lansko leto razpustila. Mesto nje osnovali so si ljubljanski tovariši samostojno društvo za Kranjsko, ki je do sedaj pridno delovalo na organizacijskem programu in šteje že nad 100 članov.

Dokler je izhajala „Nova Doba“, priobčevali so svoja poročila v njenih sobotnih številkah, ko pa je „Nova Doba“ prenehala, slišali smo le tu pa tam kak poziv v „Slovenu“ in „Slov. Narodu“. Nikdo ne sme zameriti, ako se o tej priliki pripomni, da bi tako močno društvo moralo vzdrževati svoje lastno glasilo ali pa vsaj izdatno sodelovati pri že obstoječem stanovskem glasilu „Slovenske Pisarne“.

Priobčila v političnih listih res dojdejo širšim čitateljem v upogled, vendar pravi interesentje niso vedno naročniki časopisa edne in iste politične stranke in jim vsled tega marsikak članek uide. Upajmo, da bodo to potrebo po strogo stanovskem glasilu tudi Kranjski tovariši uvideli ter v tem obziru potrebno ukrenili.

III. skupina, katero je Celjsko društvo ustanovilo, je naša skupina v Gorici. Ta skupina obstoji komaj jedno leto in čeravno je skušala z neumornim delovanjem (v kolikor so to skromne sile posameznih kolegov zadoščale) povzdigniti našo organizacijo, je naletela vendar le na neprilike in ugovore.

Kakor prej v Trstu in potem v Ljubljani, čutijo se tudi v naši skupini tovariši zapostavljene in nezadovoljne, ker plačujejo iste doneske kot Celjski tovariši, in so vkljub temu podrejeni sklepom Celjskega odbora, tako da odbor ne more samostojno sklepati tako, kakor to zahtevajo naše krajevne razmere in tudi ne moremo podpirati onih, ki bi po naših informacijah bili podpore vredni in potrebni.

Sicer se pa bode o tem vsled došle pismene vloge pozneje obravnavalo. III. skupina reševala je po svojih močeh stanovska vprašanja ter se je zlasti od 1. januarja 1908, ko imamo uredništvo „Slov. Pisarne“ v Gorici, potegovala, da se organizacija ojači in naše zahteve čim preje ugodno reši.

Ravnati bi se morali po vzgledu naših čeških tovarišev, ki so se združili v močna društva in ki so z energičnimi koraki dosegli lepe uspehe, si izvojevali več pravic ter tako dvignili lasten ugled tudi v socijalni družbi.

Hrvatski tovariši so menda izmed nas vseh na najslabšem stališču, ker imajo vprav borne plače in se še bodo morali krepko bojevati za nedeljski počitek. Vendar pa jih dobra volja ni zapustila. Tudi oni hočejo potom organizacije*) doseči to, kar jim pritiče. Glasilo njih organizacije „Jedinstvo“ razpošilja se **na tisoče** po vseh pokrajinah.

Po zaslugi posameznih odborov in zlasti predsednika organizacije g. Franjo Topolčiča ustanovili so si „Pogreben zaklad“, ki šteje nad 1000 članov in služi v občno zadovoljnost svojemu blagemu in koristnemu namenu.

Dosegli so tudi „Mirovinski zaklad“, za katerega so se že dalje časa potegovali. Kakor hitro si izvojujejo še substitucijsko pravico ter osnujejo obrambni fond, postavljen bode trden temelj za njih boljšo bodočnost.

Nemški tovariši so se slednjič po nekaterih medsebojnih praskah zjedini v toliko, da so ustanovili na Dunaju „Reichsverband“ za organizacije po vseh avstrijskih provincijah.

Skupno glasilo „Organisation“ je zelo razširjen stanovski list. V to zvezo pristopila so po večini vsa društva med temi tudi društvo v Ljubljani, Pragi, Plznu in dr. Ako se nočemo izolirati, pristopiti moramo tudi mi v to skupno organizacijo.

Kar se podrobnega poročila tiče, bilo bi omeniti jugoslovanski shod odv. in not. uradnikov v Ljubljani dne 19. maja 1907.

*) To ni samo organizacija odv. in not. uradnikov, marveč »dnevničara«, (diurnistov), pomožnih uradnikov in vsake vrste privatnih uradnikov.

III. skupino v Gorici sta zastopala predsednik in blagajnik ter je prvi referiral o ustanovitvi „Pogrebnega zaklada“ drugi pa o uvedanju nedeljskega počitka.

Poleg tozadevnih resolucij bile so sprejete še nadaljne resolucije za uvedbo nepretrganega uradovanja, ureditev plač itd. Te sklepe imelo je izvesti vodstvo osrednjega odbora v Celju. Vkljub večkratnim pozivom nismo dobili od Celjskega odbora nikakega obvestila o tem, so se li vsi sklepi izvedli oziroma kaj se je v tem pogledu dosedaj ukrenilo.

Dne 11. novembra 1907 vršil se je v ravno teh prostorih izvanredni občni zbor naše skupine. Povod temu je bil občni zbor osrednjega društva v Celju, ki je bil določen za 24. novembra 1907.

Na izvanrednem občnem zboru se je sklenilo, da se pošlje 6 članov na občni zbor v Celje, ki naj po danih okoliščinah glasujejo za premestitev osrednjega vodstva iz Celja v Gorico, ali skrbijo, da se izvoli delaven odbor in vodstvo ostane še naprej v Celju.

V smislu tega sklepa zastopalo je našo skupino dne 24. novembra na Celjskem občnem zboru 5 tovarišev.

Tudi iz Ljubljane je došlo 5 članov bivše II. skupine. Ker se nismo mogli združiti za solidarno delo, morali smo se s Celjskimi tovariši sporazumeti.

Novoizvoljeni Celjski odbor je obljubil, da bodé vse zastalo delo čim preje rešil ter nadalje intenzivno vršil prevzeto nalogo; vsled tega so glasovali Goriški člani za to, da še ostane v naprej osrednje vodstvo v Celju, vendar glede rednega izdajanja „Slov. Pisarne“ se mora kaj ukreniti.

V to svrhu bil je izvoljen obsežen tiskovni odsek s številnimi sotrudniki iz Celja, Gorice in Maribora.

Vkljub temu pa do konca leta 1907 ni izšla več nobena številka „Slov. Pisarne“.

Šele meseca prosinca t. l., ko je bilo uredništvo premeščeno v Gorico, začeli smo spét izdajati svoje glasilo. Do danes smo vršili svojo nalogo, v kolikor je bilo to možno goriškim tovarišem.

Od obsežnega tiskovnega odseka delovale so le tri osebe iz Gorice, iz Celjskega in Mariborskega odseka pa ni došlo niti jedno sporočilo.

Ako bi bili vsi odseki delovali, lahko bi bili „Slov. Pisarno“ razširili po vseh slov. pokrajinah in tako bi tudi pridobili več naročnikov in sotrudnikov.

„Slov. Pisarna“ izhaja še vedno na ime Celjskega društva, ki je izdajatelj lista.

Pribiti moramo dejstvo, da se Celjsko društvo kratkomalo ni prav nič brigalo za usodo „Slov. Pisarne.“

To je skoro neverjetno in vendar je res. Ne more se odpustiti odboru v Celju — ki je vendar našo vrhovno vodstvo — da ni niti jednega članka doposlal svojemu lastnemu glasilu.

Vkljub temu se je „Slov. Pisarna“ vzdržala ter ima prilično 300 naročnikov po Primorskem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, na katere smemo računati.

Da se Kranjski tovariši niso poslužili za svoje objave političnega lista „Nove Dobe“, bili bi lahko izdatno podpirali izdajanje „Slov. Pisarne.“

„Nova Doba“ je sedaj prenehala in tako so ljubljanski tovariši brez pravega lista, v katerem bi samostojno razpravljali stanovske zadeve. Želeti bi le bilo, da bi se vsi odv. in not. uradniki glede glasila zjediniili v toliko, da bi se za vse izdajal le eden skupen slov. stanovski list, ki bi ob skupni podpori lahko vršil svojo dolžnost.

Kakor znano potegovali smo se v glasilu za uvedbo nedeljskega počitka tudi izven Gorice. Da ni polnega uspeha, pripisati je brezbriznosti zunanjih tovarišev, ki nam še niso doposlali zahtevanih podatkov, kako je z nedeljskim počitkom drugod.

Tooliko nam je znano, da nekateri tovariši še v marsikateri pisarni ob nedeljah robotajo.

Za nepretrgano uradovanje, ki je bilo sklenjeno na shodu jugoslovanskih odv. in not. uradnikov v Ljubljani 19. maja 1907 in potem na občnem zboru v Celju dne 24. novembra 1907, se je potegoval naš odbor osebno in potom tiska.

Velikih uspehov v tem pogledu še danes ne moremo naštet, vendar je upati, da se tako uradovanje vpelje najprvo v Gorici, kakor leta 1907 nedeljski počitek.

Nekteri gospodje šefi so že izrekli, da nimajo v principu nič proti temu, da pa pričnejo le tedaj nepretrgano uradovati, ako se temu vsi šefi solidarno podvržejo.

Skoraj gotovo je, da se tako uradovanje že z novim letom uvede, zlasti če bodo v tem vprašanju nastopale edino vse organizacije.

Ureditev plač je še vedno nerešena stvar, ker se tozadevne resolucije našega Jugoslovanskega shoda še ni izvedlo.

Od centralnega vodstva nimamo — kakor že preje omenjeno — glede teh izvedeb nikakih pojasnil. Pogrebni zaklad še tudi čaka rešitve. Mi smo sicer sestavili tozadevna pravila, ki so bila na „Jugoslovanskem shodu“ v Ljubljani sprejeta z resolucijo, da se „Pogrebni zaklad“ ustanovi, vendar osrednje vodstvo ni v tem vprašanju menda ničesar ukrenilo. Zadnji čas se je s to zadevo bavilo društvo v Ljubljani, kako daleč je delo uspelo, še tudi ne vemo.

Penzijski zakon stopi 1. januarja 1909 v izvedbo. Glavne točke tega zakona smo objavili v našem glasilu.

Radi evidence in nadziranja rabimo podatke od vsacega posameznika, starost, predizobrazbo, število službenih let, event. zavarovanja itd.

Za te podatke obrnil se je naš odbor potom „Slov. Pisarne“ osebno in z dopisi do raznih tovarišev, toda dobili nismo teh potrebnih podatkov in radi tega tudi nismo mogli še uvesti nikakih predpriprav.

V zakon trgovskih uslužbencev bodemo po razmerah sodeč tudi sprejeti. V tem vprašanju storili so se potrebni koraki v prvi vrsti od državne zveze na Dunaju. Ljubljanski tovariši izdali so ob tej priliki zanimivo brošuro, ki je vredna, da se jo pazljivo prečita. Ker so to brošuro razun kranjskih tovarišev prejele le korporacije in državni poslanci, niso imeli kolegi po drugod prilike prečitati tozadevnih zanimivih izvajanj, bilo bi toraj umestno, da bi se bilo to brošuro priobčilo tudi v „Slov. Pisarni“; to bi bilo tem bolj na mestu, ker je bila ta brošura povod uvodnemu članku odv. dr. Tume, ki je bil v marsičem zelo na mestu.

Glede sprejema v gornji zakon obrnila se je naša skupina do goriških drž. poslancev ter poslala peticijo v narodno-gospodarski pododsek. Kakor znano nam je v tem pododseku zagotovljen sprejem v novi zakon. Posebna zasluga v tem gre gg. dr. Ofnerju, dr. Kreku in Reumanu.

Gosposka zbornica je povsem po nepotrebnem začela reševati po tem zakonu. Gola formaliteta je, da se slične zakone predloži gosposki zbornici v pregled. Le ta je imela toliko upoštevati sklepe narodno-gospodarskega pododseka ter se pridružiti tem sklepom, in pospešiti tek tega zakona, da stopi čim preje v veljavo. Toda gosposke zbornice nimajo srca za priv. uradnike in zavlekli so celo zadevo čez počitnice, tako da se letos najbrže še ne bode moglo o tem obravnavati v državnem zboru. Vkljub temu pa upamo, da bodo v državnem zboru ljudski zastopniki, poznavajoč naše razmere, storili pravičen sklep, da nam dane nade ne splavajo po vodi.

Ko stopita za nas v veljavo oba nova zakona, zavarovani bodemo vsaj nekoliko in mirneje bomo zrl v boljšo bodočnost.

Ne smemo pa pozabiti, da so to pridobitve naših organizacij in da je s temi pridobitvami napravljen še le začetni korak v dosego naših ciljev.

Državna zveza vseh avstrijskih odvetniških in notarskih uradnikov se je leta 1907 ustanovila ter ima svoj sedež na Dunaju.

Ista nas je povabila, da ji pristopi naše društvo kot član.

V tem slučaju plača društvo za vsacega uda letni prispevek 1 K, za to pa dobiva mesečno vsak član brezplačno skupno glasilo „Organisation“.

Ako pristopi posameznik, mora plačati letni donesek 6 K in je toraj vsekakor umestnejše, da pristopimo k „Zvezi“ kot društvo. „Zveza“ se poteguje intenzivno za rešitev perečih vprašanj po vseh provincijah.

Ker stoji na stališču internacionalizma in se bavi zgolj s stanovskimi zadevami za vse avstrijske odv. in not. uradnike, bodemo svoj čas zadobili tudi primerno zastopstvo za ude v slovenskih deželah v glavnem odboru.

Zastopanje pred sodišči in razlaganje § 31. c. p. r. se je pridno obdelovalo.

V „Slov. Pisarni“ smo dokazali, da bi bila ta pridobitev za nas največjega pomena, ker bi ta pravica tvorila nekak fundament in principio za naš nadaljni razvoj.

Dokazali pa smo tudi, da bi to šefom zamoglo le koristiti, ako hočejo biti nasproti nam odkritosrčni in pravični. Sicer pa bi bila taka uvedba v soglasju z duhom časa in s časovno potrebo. Zjednačilo bi nekako dosedanji nedostatek, ko se solicitorjem na jedni strani jemlje možnost zastopstva, dasi se od njih zahteva zmožnost koncepta; na drugi strani pa trpi odvetnikovo dostojanstvo, ko se ga sili oziroma trpi, da zastopa solicitorska opravila pri sodiščih, dasi bagatelke, izvršbe itd. pravzaprav ne spadajo v področje odvetništva, ker odvetniku (consulentu) tiče le opravilo v pravnih zadevah juridične narave (vzgleđi na Nemškem, Angleškem, Francoskem in drugod. Izven Avstrije se tudi priznava, da spadajo izvršbe, bagatelke, izvensodna opravila edino le v področje solicitorja (drugod solicitor oz. avoué.) Le v Avstriji zgubili smo te pravice, ki so se jih odvetniki pritegnili na se, ne morda zato, ker je to iz zgolj juridičnega stališča potrebno, marveč iz praktičnega stališča v pekuniarnem obziru, ker se v tem slučaju odv. tarif nanaša tudi na te izdelke, ki pa po svoji naravi ne rabijo odvetniške izvedenosti in spadajo ti izdelki glede honorarja torej v nižjo vrsto tarifa, ki ga bode treba za nas še le ustanoviti.

Glede dosege substitucije deluje z vsemi močmi in za vse avstrijske tovariše. „Avstrijska Zveza“. S tem bavi se je tudi odvetniški odbor, ki izdeluje nov odv. tarif. Precej članov se je izreklo za podelitev zastopstva odv. uradnikom, vendar majhna večina je prodrila ter bi glede tega imelo ostati pri starem; ako si po drugi poti ne izvojujemo teh pravic ter dokažemo šefom, da bi bili oni brez nas veliko večji reveži, kot mi brez njih. Ako pa že shranijo lepe od nas prisluzene novice, naj nam odstopijo vsaj nekaj pravic, da bo-

demo tudi javno za to veljali, kar smo v resnici ter dobili tako plačilo, ki bode v pravični izmeri za naše izdelke.

Obrambni fond spada med najvažnejše korake, katere mislijo razne organizacije pričeti tam, kjer so za naše zahteve gluhi in nemi.

Ustanovitev obrambnega fonda pomenila bi življensko nit za obstoj našega stanu. Kmalu bi bil izveden nedeljski počitek, izvršena uravnavna plač in razdeljena v plačilne razrede, nepretregano uradovanje, podeljena substitucijska pravica itd. Možnost uspešnega poslovanja obrambnega fonda pa je odvisna od zavednosti tovarišev. Disciplina in točno izvrševanje odborovih sklepov je prva podlaga in predpogoj za uspeh.

Ker bi dvignjenje našega stanu v vrsto uglednih uradnikov koristilo tudi gospodom šefom, so le ti dolžni, da obrambni fond podpirajo vsaj v toliko, kakor vsak odv. in not. uradnik.

Po zadnjem štetju imamo v Avstriji odvetnikov 4683, notarjev 1026, skupaj 5709 šefov.

Ako ima vsaka pisarna povprečno poleg šefa še 3 uradnike, šteje 5709 pisarn 22836 moči oz. članov obrambnega fonda in ako plača mesečno vsak minimum 10 vin. za ta fond, znaša to za 1 mesec K 2283.60
za 1 leto " 27403.20
za 10 let " 274.032.—
in v 30 letih dobimo že svoto " 822.096.—

Prispevek je tako majhen, da ga vsak lahko plača. Vsled množine pa vendar naraste svota tako visoko, da bi tvorila lepo podlago za lepši razvoj in v obrambo pravic našim naslednikom.

Tudi v tem vprašanju pripravlja „Zveza“ na Dunaju uvodne korake ter se prične s pripravami, kakor hitro dojdejo statistična poročila iz vseh provincij.

Ako izvedejo naše organizacije vsaj te točke, ki smo se jih tukaj dotaknili, potem bode naš stan še le deležen enakopravnosti z drugimi sloji.

Poročilo se je odobrilo.

Tajnik Andrej Tutta prečita zapisnik ustanovnega občnega zbora z dne 28. aprila 1907 in izrednega občnega zbora z dne 11. novembra 1907, ki se odobrita.

Blagajnik Franjo Moškon poroča sledeče:

Da se bode moje poročilo lahko razumelo, moram omeniti, da so Goriški tovariši začeli plačevati svoje doneske 1. maja 1906. III. skupino se je ustanovilo 28. aprila 1907. Kar sem nabral na mesečnini in pristopnini v času od 1. maja 1906 do 1. aprila 1907 (okroglo 217 K, g. dr. Tuma poslal 50 K) sem poslal s čekom društvu v Celje po odbitku event. poštnin.

Današnje poročilo velja tedaj le za dobo od 1. aprila 1907—30. julija 1908 ter znašajo dohodki:

a) na mesečnini	334 K 40 vin.
b) na pristopnini	26 " — "
c) v trg. obrtni zadrugi vzdignjenih	50 " — "
d) naročnini za list 1907	19 " — "
e) " " " 1908	46 " — "
f) na vrnjenih pogojnih podporah	60 " — "
g) en član je plačal mesec, za 1906	11 " — "
skupaj	546 K 40 vin.

Izdatki:

a) za v Celje odposlanih	206 K 83 vin.
v trg. obrtno zadrugo naloženih	60 " — "
pošn., papir, kovert, štampiljo	21 " 11 "
vožnjo 5 članov v Celje na občni zbor	123 " 60 "
dosedanje ekspedicijske stroške „Slov. Pisarne“ 1908	54 " 87 "
stanje blagajne 25. julija 1908	79 " 99 "
skupaj	546 K 40 vin.

Ne smem pri tem prezreti, da uradnikov s koncipijentom vred pri notarju Čibeju ni možno pridobiti za našo organizacijo vkljub večkratnim pozivom. Vedno imajo le jalove izgovore kakor njihov šef, če se ga vpraša za pristop kot podporni član. Prav tako trdovratni so še 3 odvetniški koncipijenti, ki nočejo ničesar vedeti o pristopu k naši organizaciji, akoprav so tudi oni deležni vsake dobrote, katero mi pribujujemo našemu stanu. S to svojo abstinenco hočejo morda že sedaj kot koncipijenti pokazati, da bodo svoječasno kot šefi zadrževalci svojih uradnikov in nasprotniki naše organizacije. Grajati pa moram tudi one tovariše, ki so netočni v plačevanju mesečnine.

Svoje poročilo končam ter se Vam kot blagajnik zahvalim za izkazano naklonjenost našemu društvu. Upam, da boste tudi v naprej ostali zvesti člani svoje organizacije, posebno še potem, ako dobimo samostojno društvo za primorske dežele; novemu društvu bodete Vi sami gospodarji, bolje ko bodete gospodarili, tem močnejše bode naše društvo.

Poročilo je bilo odobreno.

Predsednik naznani, da je odboru po zadnji seji došla vloga podpisana od več članov izven odbora radi razpusta III. skupine in ustanovitve samostojnega društva v Gorici.

Vsled tega pride ta točka pred volitvami na dnevni red, kar se sprejme.

Nato prečita tajnik Andrej Tutta vlogo z dne 15. julija 1908, ki se glasi:

Slavni občni zbor!

Kakor je vsakemu društveniku znano, ne tvorimo mi Goričani samostojnega društva, marveč smo le skupina in kot taki popolnoma odvisni od osrednjega odbora v Celju.

Vsled tega pa tudi v kljub vsej požrtvovalnosti in delavnosti posameznih članov ne moremo tako napredovati, kakor to zahteva stanovska dolžnost.

Kakor smo z veseljem pozdravili novo izvoljeni odbor v Celju, tako moramo sedaj z obžalovanjem javnosti povedati, da nam prav nič ni znano o njegovem sedanjem delovanju. Vsaj III. skupina o tem nima poročila.

Osrednji odbor ve ceniti le naše dolžnosti, ne pa tudi naših zahtev.

Sploh pa redno delovanje ovira v prvi vrsti odvisnost skupine od osr. odbora, v drugi vrsti pa velika oddaljenost skupine od osr. odbora. Manjka nam toraj zdrava podlaga za ugodni razvoj društva.

Z ozirom na vse to predlagamo, da sklene današnji občni zbor III. skupino razpustiti in mesto nje ustanoviti samostojno društvo odv. in not. uradnikov za Primorsko s sedežem v Gorici in potem skrbeti za ustanovitev Centrale.

Po dolgotrajni debati se soglasno sklene, da se ustanovi za Goriško in Gradiščansko samostojno društvo s sedežem v Gorici ter razpusti III. skupino, kakor hitro bodo nova pravila potrjena.

V pripravljalni odbor se izvolijo tovariši: Dragotin Gilčvert, Vladimir Knaflič, Franjo Moškon in Andrej Tutta.

Na to se preide k volitvam v vodstvo III. skupine, dokler še ista obstoji.

Najprvo se izvrši izvolitev predsednika po listkih.

Z večino glasov bil je izvoljen predsednikom Dragotin Gilčvert (od oddanih glasov je dobil 1 glas Andrej Tutta in 1 glas Franjo Moškon). Tudi nadaljni odbor se voli po listkih. Z večino glasov so bili izvoljeni Andrej Tutta, tajnik, Franjo Moškon, blagajnik, Vladimir Knaflič, namestnik.

V manjšini so ostali: Alfonz Likar z 4 glasovi, Miha Kristofič z 2, Anton Klavžar z 1 in Adolf Skabar z 1 glasom.

Nato se preide k zadnji točki „Raznoterosti“.

Tovariš Andrej Tutta predlaga, da se vsako soboto priredi strokovna predavanja. D. Gilčvert ima pomisleka, da bi bilo to prepogosto ter da bi zadoščala predavanja enkrat na mesec, ker so naši tovariši tudi člani raznih drugih društev, n. pr. „Sokola“, „Pevskega in glasbenega društva“ itd.

Sprejet je bil predlog Andreja Tutta.

Tovariš Tutta urgira uvedbo nepretrganega uradovanja, ki naj se takoj uvede. Franjo Moškon nasvetuje, naj se ta sklep sporoči šefom po deputaciji. D. Gilčvert se temu pridruži ter svetuje, da se ta sklep predloži odv. in not. zbornici, presidiju tuk. okrožne sodnije ter „Zvezi slov. odvetnikov“. A. Tutta še doda, da bi se naj stopilo v dogovor s tuk. društvom laških odv. uradnikov, da v stanovskih vprašanih delujemo solidarno. Sprejeto.

Tovariš Gilčvert razloži pravila „Avstrijske Zveze odv. in not. uradnikov na Dunaju“, utemelji

ugodnosti, ki jih živajo učlanjena društva ter predlaga, da se sklene pristop. Predlog je bil z večino glasov sprejet (proti so glasovali 3 tovariši).

Tovariš iz dežele (N. N.) priporoča, naj odbor vse potrebno ukrene, da se nedeljski počitek izvede tudi na deželi, kjer se mora sedaj več delati, kot ob delavnikih. Se sprejme na znanje.

Tovariš Vidič predlaga, da bi se uvedlo štenografske tečaje. V slučaju zadostnega števila ukaželjnih bode odbor potrebno poskrbel.

Slednjič se sklene, naj se glede ustanovitve „Penzijskega zaklada“ stopi v dogovor z Ljubljanskim tovariškim društvom, glede ustanovitve „Obrambnega fonda“ pa z „Avstrijsko Zvezo“ na Dunaju.

Ker je čas potekel nad polnoč, zahvali se predsednik udeležencem za živahno sodelovanje na dnevnem redu ter zaključi občni zbor.

V Gorici, dne 25. julija 1908.

And. Tutta l. r. Drag. Gilčvert l. r. Fr. Moškon l. r.
tajnik. predsednik. blagajnik.

Smešnice.

Čudna pomota.

Sodnik vpraša obdolženca: Ste li predkaznovani?

Obdolženec: Da, po nedolžnem.

Sodnik: Tega nočem vedeti, odgovorite na vprašanje!

Obdolženec: 7 dni zapora sem bil dobil zaradi pomote.

Sodnik: Kako je bilo to?

Obdolženec: V nekih toplicah je bilo objavljeno, da stane kopel s perilom 75 vin. brez perila pa 50 vin. Ker sem jaz plačal 75 vin. in sem vzel tudi perilo s seboj.

Sodnik: Tako je bila ta stvar, pozneje niste bili več kaznovani?

Obdolženec: Ne, ker se od takrat nisem več kopal.

Neopravičeno učitanje.

Žena možu: Kako moreš vedno sedeti v gostilni na onoistem mestu?

Mož: Ne ne, ljuba žena, to je že tretja gostilna!

Nekaj za smeh. — Gluhonema dvojica poročila se je pred dnevi v Minneapolis (U. S.) s pomočjo — pisalnega stroja. Civilni uradnik jima je predložil s strojem pisana vprašanja, na katera sta odgovorila istim dotom. Res, — naš pisalni stroj je pravcati „universalapparat.“